

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. IV. Sacrificium nostrum exedit omnia legis veteris sacrificia: est
latreuticum, impetratorium, utilissimum, pluribusque ex capitibus
præstantissimum

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

Caput Quartum.

Sacrificium nostrum excedit omnia legis veteris Sacrificia : est Latreuticum, Imperatorium, utilissimum, pluribusque ex capitibus prestantissimum.

Ad formandum dignum tanti sacrificii, ac Sacerdotii conceptum, necesse est in memoriam revocare, (prout alibi etiam tetigimus) infelicitatem ordinis Sacerdotalis veteris legis, qui per tot sæcula tanquã in macello, aut circa pecorũ, aut panis ac incensi oblationes fuit occupatus, ac sustinere madentem, & stillantem è manibus occisorum animalium cruorem, carniũque in culina coctarum fumum ac nidorem; Quæ quæso potest esse proportio inter tauros & arietes, & Regem gloriae, in quem desiderant Angeli prospicere? Tres erant sacrificiorum species, in veteri lege offerri solita: Holocaustum, in quo cuncta consumebantur ad honorem Dei, eratque hoc inter reliqua omnia perfectissimum: secundum erat, Hostia pacifica, in gratiarum actionem, in tributum laudis, & in signum gratitudinis beneficiorum à Deo acceptorum, & recipiendorum, unde sortitum fuit nomen, *Impetratorium.* Tertium denominabatur

propitiatorium, illudque offerebatur in satisfactionem pro peccatis, vocabaturque *hostia pro peccatis*. Certum est, longè perfectioris eminentiorique modo omnes illos effectus continere sacrificium nostrum, unde etiam distinguitur, seu potius, explicatur, per hæc epitheta, *Latreuticum, Eucharisticum, Propitiatorium, Propitiatorium*. Primum, id est latreuticum præfiguratur per Holocaustum siquidem nullum habet finem, quam cultus honoremque Dei, ac testificationem absolute ipsius Domini, nostræ autem subjectionis, servitutis, in eumque principaliter finem confertur ab Ecclesia; unde in Canone immediate ante consecrationem, oramus: *Hæc agitur oblationem servitutis nostræ*. Similiter et Eucharisticum, quia per illud Deo laudes persolvimus, pensumque gratiarum quod illi debemus, reddimus, prout in Præfatione protestamur, simulque instanter petimus, ut *Angeli Chori cælestes voces, vocibus nostris conjungantur, quatenus, sicuti illi in cælo & nos in terra incessanter ipsum laudare valeamus, ac benedicere, ideoque scriptum est Ps. 49. v. 23. Sacrificium laudis honorificatio me: quod explicat S. Augustinus: ibid. Quæ est autem sacratius laudis sacrificium, gratiarum actione? Et unde majores DEO*

genda sunt gratia, quam pro ipsius gratia per
 Christum? Quod totum fideles in Ecclesia sacri-
 ficio faciunt, cuius umbra fuerunt omnia prio-
 ra genera sacrificiorum. Non solum debitorum Deo
 sumus pro beneficiis acceptis, sed solliciti etiam
 esse debemus, ad consequenda nova, ideoque
 receptorum oportet nos esse memores, gratumque
 pro iisdem exhibere animum ac affectum, si qui-
 dem, uti idem inquit S. Augustinus: *de ben. vii.*
modo: si de acceptis ingrati non sumus, iterum ac-
cepturos confidimus. hocque prestat hostia pa-
 cifica, quae conabatur diluere, ac satisfacere
 debitis contractis viamque sternere gratiis aliis
 recipiendis, consistebatque in animalium oblatio-
 ne: quanto prestantius, quantoque validius est
 ad effectum illum consequendum sacrificium Eu-
 charisticum, in quo offertur fons vivus omnis
 gratia, omniumque bonorum? A fortiori evin-
 citur esse Impetratorium in caelesti gratiarum
 signatura, unde summa cum ratione invitatur
 nos Apostolus: *Hebr. 4. v. 16. Adeamus ergo*
cum fiducia ad thronum gratiae, ut misericor-
diam consequamur, & gratiam inveniamus in
auxilio opportuno. Vocatur quoque nos S. Pascha-
 sius, in tractatu illo pulcherrimo, c. 4. quem
 de Corpore, & sanguine Christi composuit:
Putasne aliud esse altare, ubi Christus Pontifex
assistit, quam corpus suum, per quod, & in
 Y 7 quo

quo, Deo Patri vota fidelium, & fides credentium offertur? Oportet nos, nostris in necessitatibus ad divinissimum illud recurrere mysterium, sicut solemus facere apud Principes ac Magnates, ut eorum demereamur gratiam ac favorem, ut mediante oblatione acceptissima sacrificii unigeniti Filii sui, conciliemus nobis aeternam Patris benevolentiam, sentiamusque munificentiam, ac liberalitatem. Refert Olorius Tom. 4. de div. Miss. sacrif. à quo hausta est illa similitudo, de quodam magnæ pietatis viro, qui solebat dicere: *Videor mihi quod peto nihil esse, cum missæ sacrificium offero, tanta enim res est, quæ offertur, ut nihil repudiandum sit omne quod à Deo petitur.* Verba sane, fiducia redundantia, ac per se sola sufficientia, ut nobis persuadeant virtutem ac efficaciam tanti sacrificii. *Finge te adfuisse Crucem Jesu, quando sanguinem fundebat pro mundo, quando latro exauditus est, si tunc sanguine Christi collecto, propter illum dona à Deo peteres, qua obsecro fiducia obtinendi postulares? Hac fiducia tibi in missa petendum est, idem enim sacrificium ibi offertur, idem sanguis, eadem merita. Domino proponuntur.* In primo illo in Golgotha celebrato sacrificio, quod idem est in substantia cum nostra sacra Missa, bonus latro tantum petebat:

Memor

Memento mei, dum veneris in Regnum tuum:
 utque constaret fidelibus omnibus usque ad
 finem sæculi, quam fuerit felix in impetran-
 do, statim & absque omni mora veniam im-
 petravit, & gloriam, audiendo sibi dici:
hodiecum eris in paradiso. Quid vide-
 batur difficilius, quam à Patre obtinere re-
 missionem pro suis Crucifixoribus? Et ta-
 men in altari Crucis statim illam obtinuit,
 dum Centurio & plures alii, reversi sunt,
percutientes pectora sua, utique conversi;
 Formo jam tale argumentum: Si fuerit sa-
 crificium illud tam præstans, tamque efficax,
 ut pro unigeniti filii sui carnificibus ac cruci-
 fixoribus apud æternum Patrem statim ve-
 niam obtinuerit, quanto erit validius, ac ef-
 ficacius, instante eodem unigenito, ad im-
 petrandam fidelibus suis bona temporalia,
 dum ex fidei articulo *Hebr. 7. v. 27.* nobis
 constat, quod sit, *semper vivens ad interpel-*
landum pro nobis? Hocque intendebant pri-
 mi illi fideles, atque ad sancti Pauli exhorta-
 tionem, sperabant, mediante sacrificio illo
 incruento, preces suas universaliter pro om-
 nibus à Deo acceptari, siquidem S. Am-
 brosius, de sacramentó cap. ult. Chryso-
 stomus, Theophylactus, & Oecumenius, opi-
 nantur textum illum ^{2.} *Tim. 2.* *Obsecro primis*
omnia

omnium fieri obsecrationes, orationes, postulaciones, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus, & omnibus, qui in oblimitate sunt, intelligi debere de precibus illis, quæ in sacro Missæ sacrificio fiebant, ideoque scripsit Tertullianus: *Ad Scapula, sacrificamus pro salute Imperatoris &c.*

Nec est, quod quis mihi objiciat, sacrificium istud esse non posse nec meritum nec impetratorium, quandoquidem principalis sacrificii illius offerens Christus, quoque ejusdem holocausti victima, unum nec mereri potest, aut satisfacere, siquidem Cardinalis Bellarminus jam dudum largitus ac diffusè difficultatem hanc evicit, ac explicavit contra Hæreticos, demonstravit Christum in sacrificio Missæ, nostrum in favore ac comodum applicare ac offerre omnia merita, ac satisfactiones vitæ, passionis, ac mortis suæ: *Dicitur Propitiatorium, quod impetrat remissionem culpæ; satisfactorium, quod impetrat remissionem pœnæ; meritum, quod impetrat gratiam benefaciendi, ac meritum querendi.* Tom. 2. l. 2. c. 3. de missa. Nos ergo obtineamus liquidationem computus nostris pro peccata nostra contracti ac erecti, aut satisfaciamus pœnis, pro delictis nostris debitibus, aut ut agamus gratias pro beneficiis

ceptis, viamque sternamus pro aliis recipien-
dis, offeramus æterno Patri donum illud tam
dives, tam pretiosum, tam acceptum, id est,
unigenitū, qui est in sinu Patris, dum ille mira-
bili modo è cœlis ad nostras devolvitur ma-
nus, ad æternum Patrem nos convertamus,
illi; dicamus: *Offerimus præclara Majestati
tue, de tuis donis ac datis, Hostiã sanctam, Ho-
stiã immaculatam, Panem sanctū vite æternæ,
& calicē salutis perpetuæ: supra qua propitio ac
sereno vultu descendere digneris. & accepta ha-
bere, scuti accepta habere dignatus es munera
pueri tui justī Abel, & sacrificium Patriarchæ
nostri Abrahæ, & quod tibi obtulit summus
Sacerdos tuus Melchisedech.* Ideo nullum ex
antiquis illis sacrificiis, cum hoc nostro ullam
habet proportionem aliam, nisi quam habet
umbra cum corpore, figura cum figurato.
Quomodo sacrificium hoc sit Propitiatoriū,
videbitur capite sequente, in quo ex integro
de materia illa agetur.

Ex pluribus capitibus summe venerandū,
ac suspiciendum est hoc tremendū sacrificiū:
Primo ex parte supremæ dignitatis Principa-
lis offerentis, qui est Christus, Sacerdos æter-
nus, cujus nos sumus ministri: *Sacerdos in Al-
tari vice Christi fungitur*, atq; ideo verba con-
secrationis quæ proferimus, in persona ipsi-
us,

us, non nostra proferuntur, dum non dicimus, *hoc est corpus Christi, sed, hoc est corpus meum*. Totus Missæ contextus in duabus consistit partibus; primo enim, quoad substantiam sacrificii, juxta probatos auctores, *Bonart. c. 5. l. 1. de Sacrif. Missæ*, perficitur in consecratione; quoad alteram partem consistit in variis orationibus, ritibus, ac ceremoniis, in omnibus istis sumus ministri, ac instrumenta, sed non eodem modo; in substantia enim sacrificii, repræsentamus ipsum Christum, in reliquis autem sumus ministri Ecclesiæ; ex quo sequitur, quod indigentia Sacerdotis nullatenus obficiat efficaciam aut valori sacrificii, quandoquidem Christus non solum est Sacrificium, verum etiam sacerdos, & Pontifex, qui ipsum offert prout definitum legimus in Concilio Lateranensi in cap. *Firmiter de summa Trin. Catholica*: Similiter quoque in Tridentinæ sess. 22 c. 2. *Una enim eademque est Hostia idemque nunc offerens Sacerdotum minister, qui seipsum tunc in cruce obtulit sola offerentia vatione diversa*. Non diminuitur pretium valor ac præstantia alicujus doni, licet præsentetur, aut offeratur manu aliqua scabiosa aut leprosa, licet æstimationis majoris habetur, si deferatur per personam excellentem

ac in summa dignitate constitutam, quam si per privatam aliquam ac simplicem presentetur, unde communis Theologorum doctrina est; *Actionem sacrificandi, non solum à re oblata, sed etiam à Principali offerente, habere suum valorem.* Videtur quidem ex parte nihilitatis ac exiguitatis nostræ tantum sacrificium deperdere aliquid de suo valore intrinseco, sed non est ita, quando quidem, ut bene observat S. Augustinus: *L. 2. de Civitate Dei. c. 46. Ipse semper dicitur offerre, cuius oblationes sunt, quas super altare imponit Sacerdos: & paulo infra subjungit: Quamvis proprio sacerdos fungatur officio, ille tamen offerre dicitur, cuius nomine agit sacerdos, ipsi enim imputatur, cuius munera offeruntur.* Utque hoc explicetur clarius, utitur S. Thomas similitudine legati, à summo Pontifice pro negotiis aliquibus suo nomine expediendis.

Quid dicemus de valore infinito ac inestimabili illius victimæ? Quis ex nobis pondere sanctuarii illum suo in corde librare, meritoque æstimare valebit? Quam felix quis reputaretur, qui infra sacrosanctam Crucem Salvatoris colligere potuisset vel minimam partem guttæ sanguinis, ex eodem salvifico cruce stillantis? Et tamen de fide est, quod

quod nos idem offeramus holocaustum, ac sacrificium quoad substantiam, & essentiam, libemusque eundem sanguinem qui de venis, ac corde profluxit Salvatoris. Idem pretium quod Christus persolvit in ara crucis fuitque sufficiens ad delendum Chirographum offensæ divinæ Justitiæ, idem omnino à nobis quoque offertur, unde in Disputatione sermonis 48. de utilitate missæ legitur: *Dicit Chrysostomus, tantum valet celebratio missæ quantum Mors Christi in Cruce, unde Thomas de Aquino in Quodlibeto ait: In Missa invenitur omnis fructus & utilitas, quam Christus in die Parasceves operatus est in Cruce.* Et quod amplius est, videtur nobis utilius sacrificium illud, quod manibus nostris offerimus, præ illo quod in cœnaculo ac monte Calvariæ semel fuit oblatum, siquidem ministerium hoc summe imperceptibile, quo ministerio nostro peragitur, maximam nobis subministrat occasionem vivacissimam exercendi actus; præterquam quod illud Christi corpus mortale esset ac passibile, in manibus nostris immortalis est ac imperceptibile: *Mors illi ultra non dominabitur.*

Similiter ex parte objecti crescit dignitas ac Majestas infinita hujus nostri Holocausti ex honore nempe illius, cui offertur, Sacramenti

mae scilicet Trinitati, hinc tã in Principio Missae, quam in progressu illius, sæpius eadẽ invocatur. Nec potest offerri imediatẽ ulli sancto, imo ne quidem sanctissimæ magnæq; Dei Genitrici, ac virgini incomparabili, sed solum indirectẽ ac mediatẽ, ut postquam oblatum est illi Deo Uni & Trino, cui debetur, applicetur, ac referatur postea ad honorem aliorum sanctorum.

Uterius considerando valorem inæstimabilem opportunẽ hic venit quod scripsit Doctor Angelicus in c. 6. sancti Joannis Lect. 6. ubi fusẽ tractat de Sacra Eucharistia: *Utilitas hujus Sacramenti magna est, & universalis: magna quidem, quia cum sit sacramentum Dominicae Passionis, continet in se Christum passũ, unde quidquid est effectus Dominicae Passionis, totum est effectus hujus Sacramenti.* Quid ergo perfectius præstantiusve potest esse Missa, quæ præter id, quod sit Sacramentum, etiam in se continet valorem sacrificii? Quapropter prosequitur Doctor Angelicus demonstrare hujus unius efficaciam, ac virtutem super reliqua omnia Sacramenta: *Nihil aliud est hoc Sacramentum, quam applicatio Dominicae Passionis ad nos: universalis autem, quia vita, quam confert, non est vita solum unius hominis, sed totius mundi;* & paulo post subjun-

subjungit : *Alia Sacramenta habent singulares effectus, sed in immolatione hujus sacramenti, est universalis effectus, quia continetur in ipso causa universalis omnium sacramentorum, nempe Christus.*

Quis credet, quam gratum sit, quam lectabile æterno Patri, dū in illo sacrificio sibi videt offerri, ac representari, omnia merita, operaque satisfactoria unigeniti filii sibi unicè dilecti, & in quo sibi bene complacuit. Scribit Orosius loco citato: *Missæ est tota vita Christi representatio, ut quæcumque, in terris conversantem videre non posuimus, missæ ejus effigiem videamus.* Hoc sufficiens dixisse, valorem unius solius Missæ infinites excedere merita omnium bonorum operum ab initio mundi factorum, & ad finem eisdem subsequendorum, ab omnibus hominibus; excedere omnium omnino Martyrum merita, spirituum Angelicorum in gratia confirmatorum superare merita, imo & ipsius Sacratissimæ virginis abyssalem, ac inexhaustum quodammodo post se longe relinquere meritorum thesaurum, cujus ratio est manifesta, quia, *finiti ad infinitum nulla est proportio*, proindeque, pluri valet una stilla cruoris aut sudoris à Salvatore profusa, quam integer Oceanus sanguine Martyrum spumans.

spumans, ac exundans. Quomodo ergo non debet placere, gratumque esse Patri æterno sacrificium istud, in quo repositi sunt, ac reclusi thesauri meritorum valoris infiniti? Advertendum tamen est, juxta sanam, bonamque Theologiam, quod licet sacrificium istud ex parte Principalis offerentis ac oblatis Christi, infiniti sit valoris quoad effectum impetrandi, limitati tamen quoad effectum intentum.

Caput Quintum.

Sacrificium incruentum, bonorum nostrorum spiritualium ac temporalium fons est indeficienter scaturiens.

Verissimum est, quod notat S. Augustinus, lib. 1. com. advers. leg. & Proph. cap. 18. Deum non indigere nostris sacrificiis, at verò nos illis summè opus habemus, ob varia, multipliciaque bona, quæ nobis ex illis obveniunt: *Sacrificiis Deum non egere, quis negit? sed nec laudibus nostris eget, verum sic nobis, non illi utile est laudare Deum. sic nobis, non illi utile est offerre sacrificium.* Quia ergo Providentia divina sciebat, perpetuis nos, conti-